

FRA BETLEHEM TIL BØLER: Sokneprest Anne Berit Evang er vert for middagen i Bøler kirke til ære for Ashraf Tannous fra Beit Sahour, sør for Betlehem. Eli Djupvik (t.h.) og Rana (t.v., so

REPORTASJE

Presten Ashraf Tannous leder en kristen palestinsk minoritet som blir mindre hvert år. Denne uka besøkte han Bøler.

Ropet fra Jesu fødeby

KLASSEKAMPEN

RELIGION

Åse Brandvold (tekst) og
Tom Henning Bratlie (foto)

Jeg heter Ashraf, og jeg er et menneske

Slik introduserer presten Ashraf Tannous seg for drøyt 60 tilhørere i Bøler kirke i Oslo onsdag kveld denne uka. Han har studert teologi i Libanon og tatt praktikum i Tyskland. Han snakker engelsk med enkelte tyske ord.

– Jeg må minne meg selv om at jeg er et menneske. At vi er mennesker. Vi er alle Guds barn. Ingen har lov til å dehumanisere oss, sier presten.

Menigheten hans er luthersk og ligger i en landsby sør for Betlehem i Palestina. Den heter Beit Sahour, arabisk for «Hyrdenes hus». Der han holder preken hver søndag, skal englene i sin tid ha sunget «Fred på jorda»

Fredsbudskapet vi kjenner fra juleevangeliet, føles fjernt når den palestinske presten formidler lidelsen og dehumaniseringen som råder på Vestbredden. Han forteller om voldelige angrep fra bosettere, annektering av land, ødelagte landsbyer, om arbeids-

ledighet, fattigdom og daglige ydmykelser.

Det palestinske kristne økumeniske nettverket han er en del av, har nylig forfattet en oppdatert versjon av dokumentet «Kairos Palestina», eller «sannhetens øyeblikk». Opprop bruker termer folkemord, kolonialisme og apartheid om situasjonen i Palestina. Det skriker etter internasjonal handling, solidaritet og rettfærdig fred.

Tannous ber sine norske trosfeller om å snakke sant om det som skjer.

– Dette er ikke tida for myke ord, sier han.

Folk til folk

Kristenheten forbindes ofte med støtte til Israel. Men flere menigheter også deltar i et omfattende folk-til-folk-samarbeid med palestinske kristne. En representant for det, er Eli Djupvik. Avstanden mellom Vestbredden og Oslo bispegård føles liten da vi møter henne i Bøler kirke og Ashraf Tannous i Bøler kirke tidligere denne uka.

m ikke ønsker etternavn på trykk).

The Evangelical Lutheran Church in Jordan and the Holy Land

■ Ble etablert midt på 1800-tallet av tyske og engelske protestantiske kristne kom til Palestina for å støtte den kristne minoriteten gjennom diakonalt arbeid.

■ 11 norske menigheter har vennskapssamarbeid med seks menigheter på Vestbredden og i Jordan.

■ Denne uka var presten i menigheten Beit Sahour, sør for Betlehem på besøk i Oslo og Sarpsborg.

Kilde: elcjlh.org og Betlehems venner i Norge

Hun går alltid med palestinaskjert, har grunnlagt Betlehems venner i Norge, og selger palestinske håndverksprodukter når anledningen byr seg.

I hånda har hun et bilde fra da hun først møtte Ashraf. De sitter i en gruppe i skyggen av et oliventre og spiser lunsj. Det er i Ramallah. Han er 14 år, og deltaker på en kristen sommerskole, der Djupvik er en av lederne.

Når Djupvik besøker Vestbredden, åpner palestinske familier hjemmene sine for henne. Når Ashraf Tannous besøker Oslo, er det en selvfølge at han bor hos henne.

Tannous er vokst opp i kirka. Da han var 9 år fikk han i oppgaver å ringe i kirkeklokkene og henge opp salmenumrene før gudstjenestene. Som tenårings besøkte han en legeonkel i USA. Onkelen tilbød seg å sponse medisinstudium på ham, og foreslo at han kunne gjøre det mange ressurssterke palestinere gjør: Å flytte fra Palestina til USA. Da han vurderer tilbudet, forteller Tannous at han fikk et tegn fra Gud: Hans oppgave var å reise tilbake til Palestina og følge prestekallet.

– Du kunne fått et mer behagelig liv i USA.

– Det hadde vært kjedeligere. Troen min ville vært svakere, sier Tannous.

De siste årene har over to hundre kristne familier har forlatt Betlehem. Selv vil han bli, og følge Jesu eksempel

– Som kristen må jeg gjøre som Jesus. Han sto opp mot imperiet og talte sannhet til makta.

På Jesu tid var det romerne som var undertrykkerne. Det romerske imperiet slo ned det jødiske opprøret og ødela tempelet i år 70. Jødene ble fordrevet, men ikke alle. Tannous tror hans røtter kan spores tilbake til de første kristne, som opprinnelig var jøder. Han er opptatt av at kristne, jøder og muslimer har levd side om side i Midtøsten i mer enn fjorten århundre.

– Vi kan leve sammen. Men for å gjøre det, må vi bekjempe ekstremismen. Vi må kjempe mot dem som gir næring til hatet og rasismen. Vi må jobbe hardt med å hjelpe folk til å se hverandres menneskelighet.

Tannous sier at han tror det er mulig med en enstattsløsning der folk lever med like rettigheter. Han sier halvveis på spøk at ekstremistene på begge sider, Hamas og ekstremister tilknyttet bosetterbevegelsen bør settes i fengsel sammen.

– La dem deale med hverandre. Om de så dreper hverandre, eller klarer å forsones.

Tømmes for kristne

Mens kirkegjengerne er på vei for å høre Ashraf Tannous tale, undertegner han en vennsapsavtale sammen med Bøler-prest Anne Berit Evang og prest i Grorud Tor Øystein Vaaland. De lover å be for hverandre, besøke hverandre og snakke sant om undertrykkelsen av palestinere. Et ungdomsutvekslingsprogram skal stables på beina, og kirkekollekt skal gå til menighetene på Vestbredden.

Elleve menigheter i Oslo, Borg, Nidaros og Sør-Hålogaland har liknende avtaler med palestinske vennsapsmenigheter. Den første ble undertegnet allerede i 1994

Også på nasjonalt nivå samarbeider Den norske kirke med den lutherske kirke i Palestina. I 25 år har det vært

”
Som kristen må jeg gjøre som Jesus. Han sto opp mot imperiet og talte sannhet til makta.
Ashraf Tannous, palestinsk prest

GAVEN: Ashraf Tannous overrekker et kors som gave til menigheten. Fadervår på arabisk er gravert inn i treet.

le. Agøy sier at bosettervolden ikke oppleves som tilfeldig, men som en del av en israelsk myndighetsstrategi for å fortrenge palestinere fra Vestbredden.

– Folk går i konstant frykt for å bli trakassert, slått ned og til og med drept.

Agøy forteller at religionsfriheten er under press i Jerusalem, som er en hellig by for både jøder, kristne og muslimer. Ifølge Kairos 2-dokumentet skjer det angrep på muslimske og kristne helligsteder, forsøk på å brenne kirker, skjende og ødelegge gravplasser, samt rasistisk graffiti på hellige steder. Det har vakt internasjonal oppmerksomhet at en fransk nonne ble slått ned på åpen gate, og at den katolske kardinalen Pizzaballa ble stoppet av israelsk politi da han ville besøke gravkirka denne påska

– Frykten for at det om 25 år ikke vil være kristne igjen i Gaza og på Vestbredden, er helt reell, sier Agøy.

– Det er en humanitær, menneskelig og kulturell katastrofe at det skjer i området der kristendommen ble til, legger hun til.

Undersøkelser viser at en stor andel av befolkningen har sympati med palestinere. Det avspeiles også i Den norske kirke. Selv om solidariteten ikke er like sterk blant alle.

– Det jeg møter ofte, er en forestilling om at det hele veien må være en balanse. Hvis du kritiserer Israel, så må du også kritisere Hamas. Men dette er ikke balansert konflikt hvor parter kan sidestilles. Det dreier seg om en okkupert og et okkupert folk. Det er mye kunnskapsmangel, men også manglene vilje til å erkjenne de faktiske realitetene, sier Agøy.

– Palestinske kristne utfordrer dere til å bruke ord som folkemord, apartheid og etnisk rensing. Vil dere det?

– Kirkeledelsen må bruke begreper som kommuniserer godt i norsk kontekst. Hvis for eksempel biskopen uttaler seg slik Kairos-dokumentet gjør, vil det fort ende i en støyende diskusjon om begreper, sier Agøy og legger til at for egen del er hun enig med palestinere i at apartheid, folkemord og etnisk rensing er dekkende begreper.

Kairos-dokumentet har en analyse av sionismen som rasisme og kolonialisme. Agøy forteller at Den norske kirkes strategi for engasjement i Israel og Palestina nå skal revideres i lys av Kairos-dokumentet.

–Vi tar det de kristne palestinere skriver på fullt alvor. Så er det noen formuleringer i det dokumentet, som er litt krevende. Blant annet den bastante forståelsen av sionisme-begrepet. Vi treffer også jøder som er sterkt imot dagens regime i Israel, men som likevel vil kalle seg for sionister. Det begrepet er komplisert, sier Agøy.

Ber sammen

I Bøler kirke går det mot avslutning. Menigheten skal be fadervår sammen med den palestinske presten. Men først vil han overbringe en gave fra Beit Sahour, hyrdenes hus. Han gir bort et kors der fadervår er innrisset på arabisk. Den vertikale linja er forholdet mellom Gud og menneskene. Den horisontale linja er mellom oss kristne brødre og søstre, forteller han.

– Og midt på korset er Jesus. Han oppsto fra de døde. Uansett hvor mørk natta er, vil sola stå opp.

aseb@klassekampen.no